
BEFORE
MEMORY
ARRIVES
FERDINANDO FREGA

KABLA KUMBUKUMBU HAIJAFIKA

The Art of Attraction · 08

Mtoto anapozaliwa, kitu cha kwanza ambacho kila mtu hutazama ni macho.

Tunainama juu ya kitanda cha mtoto, tunasogea karibu zaidi, tunatafuta rangi.

Yatakuwa ya mama yake?

Yatakuwa ya baba yake?

Kisha daktari, au muuguzi, anakuja na kusema jambo ambalo hakuna anayetaka kulisikia: kwamba rangi bado haipo. Kwamba mwanzoni inakaribia kufanana kwa kila mtu. Kijivu, buluu iliyofifia, rangi ya mtu ambaye bado hajaona chochote.

Kwa sababu ndivyo ilivyo.

Mwanzoni mwa maisha, mtazamo ni wa wote.

Ni mtupu.

Na huchukua miezi kujaa.

Mboni hufanya kazi taratibu. Huweka hudhurungi kidogo, kijani kidogo, weusi kidogo. Kana kwamba mwili unasubiri kuelewa ni dunia ipi utakayopaswa kuitazama kabla ya kuamua uitazame kwa macho gani.

Daima nimefikiri kwamba baadaye si tofauti sana.

Tunaendelea kuzaliwa na mtazamo ule mtupu.

Na tunatumia muda wetu wote uliobaki kuujaza.

Kila uzoefu huacha alama.

Kila furaha huongeza kivuli cha rangi.

Kila huzuni huongeza kingine.

Na hivyo, bila sisi kutambua, macho huacha kuwa sehemu tu ya mwili na kuwa hifadhi.

Kumbukumbu ya kimya.

Kisha unafika wakati tunapotambua ukweli rahisi na katili: mara nyingi tunawaona watu kwa kweli pale tu tusipoweza tena kuwatazama.

Na hapo ndipo kumbukumbu inaturudisha nyuma.

Kwenye sentensi isiyosemwa.

Kwenye simu iliyoahirishwa.

Kwenye ziara ambayo tungeweza kuifanya.

Kwenye kumbatio tulilolichukulia kuwa jambo la kawaida.

Hapana, sijarukwa na akili.

“Vumilia kidogo zaidi, msomaji, na ufuate hoja yangu.”

Ni mara ngapi tunawafikiria wale walioondoka, na mambo ambayo tungependa kusema au kufanya?

Imemtokea kila mtu.

Na itatokea tena.

Kama leo ningeweza kuzungumza na mtu ambaye hayupo tena hapa, ningemchagua baba yangu, mama yangu, babu na bibi zangu, dada yangu, rafiki wa karibu.

Na daima ningeanza kwa njia ileile.

Ningesema:

“Nisamehe kama sikukupa muda uliostahili.

Nisamehe kama niliendelea kukimbiza mambo yangu ya dharura, malengo yangu, ubinafsi wangu wa kila siku, bila kuelewa kwamba siku moja mimi pia ningepita njia ileile kama wewe.”

Kisha akili husafiri mbali zaidi.

Huvuka karne.

Ningependa kukutana na Yesu, si ili nimuulize maswali, bali tu ili nimsikilize.

Ningependa kukutana na Galileo Galilei, Einstein, Machiavelli, Michelangelo, Dante Alighieri, Padre Pio wa Pietrelcina, Kipling, John Fitzgerald Kennedy — na muuza mboga wa pale chini, pamoja na mwenye kilabu cha mvinyo.

Na kisha, karibu kana kwamba nimerogwa, ningependa kuwasikiliza wanawake wote wa dunia.

Bila ubaguzi.

Kwa sababu kila mmoja wao angekuwa na jambo tofauti la kusimulia.

Mtazamo tofauti.

Hadithi tofauti.

Ukweli tofauti.

Na hata hivyo, nikirudi chini na miguu yangu imara ardhini, nafikia ulinganisho unaoonekana kwangu kuwa mzuri.

Kama kila kitu tunachoumba, kila kitu tunachoamini kina thamani, kila kitu ambacho kingeweza kuwaachia wengine kitu, hakishirikiwi na watu kwa wakati, basi jambo lilelile hutokea daima.

Siku hufika ambapo mtu atasema:

“Ni hasara iliyoje. Ningependa kukutana naye.”

“Ni hasara iliyoje. Ningependa kumsikiliza.”

“Ni hasara iliyoje. Ningependa kujua alichokuwa akifikiri.”

Lakini jukumu la kile kisichoonekana kamwe haliko kwa yule anayeumba peke yake.

Mara nyingi liko kwa wale wasiokionyesha kwa wakati — na hapa, kama kawaida, wanawake ndio mabingwa: wanajua jinsi ya kuonekana.

Na liko kwa wale wanaoamua kinachoonekana: mtandao. Kama Google haikupi mwonekano, hakuna anayekusoma — isipokuwa ulipe.

Kwa wale wasiowaruhusu watu kutambua kinachotokea mbele ya macho yao wenyewe.

Kwa sababu kumbukumbu karibu daima hufika baadaye.

Mtazamo, badala yake, tukiwa na bahati, hufika kwa wakati.

Ferdinando